

RATOWNICTWO

ALEKSANDRA KLUCZYŃSKA

INSTRUKTOR ŻEGLARSTWA PZŻ 5604

STERNIK JACHTOWY C/427

STARSZY STERNIK MOTOROWODNY 22211

RATOWNIK WOPR A050354

AGENDA

- definicja
- ważne numery telefonów
- profilaktyka
- przyczyny wypadków
- przygotowanie sprzętu do pływania
- przygotowanie załogi do pływania
- środki asekuracyjne i ratunkowe
- wywrotka jachtu mieczowego
- stawienie jachtu mieczowego
- MOB – Man Overboard
- gdy sami znajdziemy się za burtą
- wykres zależności czasu w wodzie od temperatury
- ratowanie tonących
- udzielanie pomocy jednostce wywróconej
- śródlądowe sygnały wzywania pomocy
- utopienie a utonięcie
- pierwsza pomoc
- RKO
- przeciek
- pożar

RATOWNICTWO

Przy uprawianiu żeglarstwa narażeni jesteśmy często na **nieplanowane i nagłe zetknięcie się z wodą**.

Z tego względu każdy żeglarz powinien wiedzieć, jak zachować się w takiej chwili, jak pomóc będącemu w niebezpieczeństwie oraz jakich zasad bezpiecznego żeglowania przestrzegać, aby do minimum **ograniczyć istniejące zagrożenie**.

Równie ważne jest utrzymywanie **dobrego stanu zdrowia** i przestrzeganie **zasad higieny**: czystości, właściwego odżywiania, odpowiedniego stroju stanowiącego ochronę przed słońcem, zimnem, wilgocią i urazami oraz wystarczającego wypoczynku.

WAŻNE NUMERY TELEFONÓW

Numer ratunkowy nad wodą

601 100 100

Numer ratunkowy z telefonu komórkowego

112

Numer ICE (In Case of Emergency)

ICE Mama

PROFILAKTYKA

- przestrzeganie **przepisów**, powtarzanie **komend**
- nie podejmowanie pływania, jeżeli **możemy nie być w stanie sprostać panującym warunkom**, jesteśmy pod wpływem alkoholu
- ostrożne poruszanie się po jachcie – zasada „**jedna ręka dla jachtu, jedna dla siebie**”, używanie pełnego obuwia z jasną, gumową podeszwą, bez potrzeby nie stawanie na pokładzie
- nakładanie **pasów ratunkowych** lub **kamizelek asekuracyjnych** osobom nieumiejącym pływać i dzieciom
- prowadzenie **stałej obserwacji** akwenu i warunków atmosferycznych
- **ostrożne manewrowanie** – manewry bezpieczne, skuteczne i eleganckie

PROFILAKTYKA

- planowanie każdego manewru wraz z **manewrem zapasowym lub awaryjnym**
- prowadzenie jachtu w sposób opanowany i spokojny, bez brawury, dostosowując **powierzchnię żagli do siły wiatru**
- przechowywanie **środków ratunkowych w miejscach ogólnie dostępnych** tak, aby możliwe było ich natychmiastowe użycie
- **kontrolowanie stanu technicznego** jachtu i niezwłoczne usuwanie usterek (wietrzenie komory silnika)
- stałe **utrzymywanie porządku** zarówno pod pokładem, jak i na pokładzie (zabezpieczanie luźnych przedmiotów wewnątrz jachtu)
- **nie gotowanie** podczas żeglugi
- przed rozpoczęciem **rejsu zapoznanie członków załogi ze środkami ratunkowymi** i przećwiczenie ich używania

PRZYCZYNY WYPADKÓW

- niewiedza
- lekkomyślność
 - rutyna

*„Początkujący skipper
ma mało doświadczenia i dużo szczęścia.*

*Musi szybko nabierać doświadczenie,
zanim szczęście mu się skończy.”*

Prawdziwa rozmowa nagrana na morskiej częstotliwości alarmowej Canal 106, na wybrzeżu Finisterra (Galicja) pomiędzy Hiszpanami a Amerykanami 16 października 1997

Hiszpanie (w tle słychać trzaski): Tu mówi A-853, prosimy, zmieńcie kurs o 15 stopni na południe, by uniknąć kolizji.. Płyniecie wprost na nas, odległość 25 mil morskich.

Amerykanie (trzaski w tle): Sugerujemy wam zmianę kursu o 15 stopni na północ, by uniknąć kolizji.

Hiszpanie: Odmowa. Powtarzamy: zmieńcie swój kurs o 15 stopni na południe, by uniknąć kolizji..

Amerykanie (inny głos): Tu mówi kapitan jednostki pływającej Stanów Zjednoczonych Ameryki. Nalegamy, byście zmienili swój kurs o 15 stopni na północ, by uniknąć kolizji.

Hiszpanie: Nie uważamy tego ani za słuszne, ani za możliwe do wykonania. Sugerujemy wam zmianę kursu o 15 stopni na południe, by uniknąć zderzenia z nami.

Amerykanie (ton głosu świadczący o wściekłości): Tu mówi kapitan Richard James Howard, dowodzący lotniskowcem USS Lincoln marynarki wojennej Stanów Zjednoczonych; drugim co do wielkości okrętem floty amerykańskiej. Eskortują nas dwa okręty pancerne, sześć niszczycieli, pięć krążowników, cztery okręty podwodne oraz liczne jednostki wspomagające. Udajemy się w kierunku Zatoki Perskiej w celu przeprowadzenia manewrów wojennych w obliczu możliwej ofensywy ze strony wojsk irackich. Nie sugeruje..
ROZKAZUJE WAM ZMIENIĆ KURS O 15 STOPNI NA PÓŁNOC! W przeciwnym razie będziemy zmuszeni podjąć działania konieczne by zapewnić bezpieczeństwo temu okrętowi, jak również siłom koalicji. Należycie do państwa sprzymierzonego, jesteście członkiem NATO i rzeczonyj koalicji. Żądam natychmiastowego posłuszeństwa i usunięcia się z drogi!

Hiszpanie: Tu mówi Juan Manuel Salas Alcántara. Jest nas dwóch. Eskortuje nas nasz pies, jest też z nami nasze jedzenie, dwa piwa i kanarek, który teraz śpi. Mamy poparcie lokalnego radia La Coruna i morskiego kanału alarmowego 106. Nie udajemy się w żadnym kierunku i mówimy do was ze stałego lądu, z latarni morskiej A-853 Finisterra, z wybrzeża Galicji. Nie mamy gównianego pojęcia, które miejsce zajmujemy w rankingu hiszpańskich latarni morskich. Możecie podjąć wszelkie słuszne działania, na jakie tylko przyjdzie wam ochota, by zapewnić bezpieczeństwo waszemu zasranemu okrętowi, który za chwile rozbije się o skały; dlatego ponownie nalegamy, sugerujemy wam, iż działaniem najlepszym, najbardziej słusznym i najbardziej godnym polecenia będzie zmiana kursu o 15 stopni na południe by uniknąć zderzenia z nami.

Amerykanie: OK. Przyjąłem, dziękuję.

PRZYGOTOWANIE SPRZĘTU DO PŁYWANIA

- sprawdzenie **stanu technicznego jachtu** (kadłub, komory wypornościowe, takielunek, osprzęt pokładowy)
- sprawdzenie **wyposażenia jachtu w środki ratunkowe** (kamizelki ratunkowe, koło ratunkowe, kamizelki asekuracyjne, pasy bezpieczeństwa, środki wzywania pomocy)
- sprawdzenie **wyposażenia jachtu** (pagaje/wiosła, wiadra, czerpaki, bosak, saperka, latarka, podstawowe narzędzia)
- **klar** na jachcie i odpowiednie przygotowanie go do pływania w określonych warunkach pogodowych

PRZYGOTOWANIE ZAŁOGI DO PŁYWANIA

- poinformowanie o sposobie **bezpiecznego poruszania się po pokładzie**
- omówienie sposobu **korzystania z urządzeń jachtowych i osprzętu jachtowego**
- praktyczna demonstracja **korzystania ze sprzętu ratunkowego**
- **ostrzeżenie o niebezpieczeństwach i zagrożeniach** (wywrotka, wypadnięcie za burtę) i omówienie sposobu postępowania w razie wypadku

ŚRODKI ASEKURACYJNE

pomagają utrzymać się na wodzie, zmniejszają ryzyko utonięcia

- pas (szelki) bezpieczeństwa
- lina asekuracyjna
- kamizelka asekuracyjna

ŚRODKI RATUNKOWE

mają na celu utrzymanie człowieka na powierzchni wody

- pas ratunkowy
- koło/podkowa ratunkowa
- rzutka ratunkowa

ŚRODKI ASEKURACYJNE

ŚRODKI RATUNKOWE

WYWROTKA JACHTU MIECZOWEGO

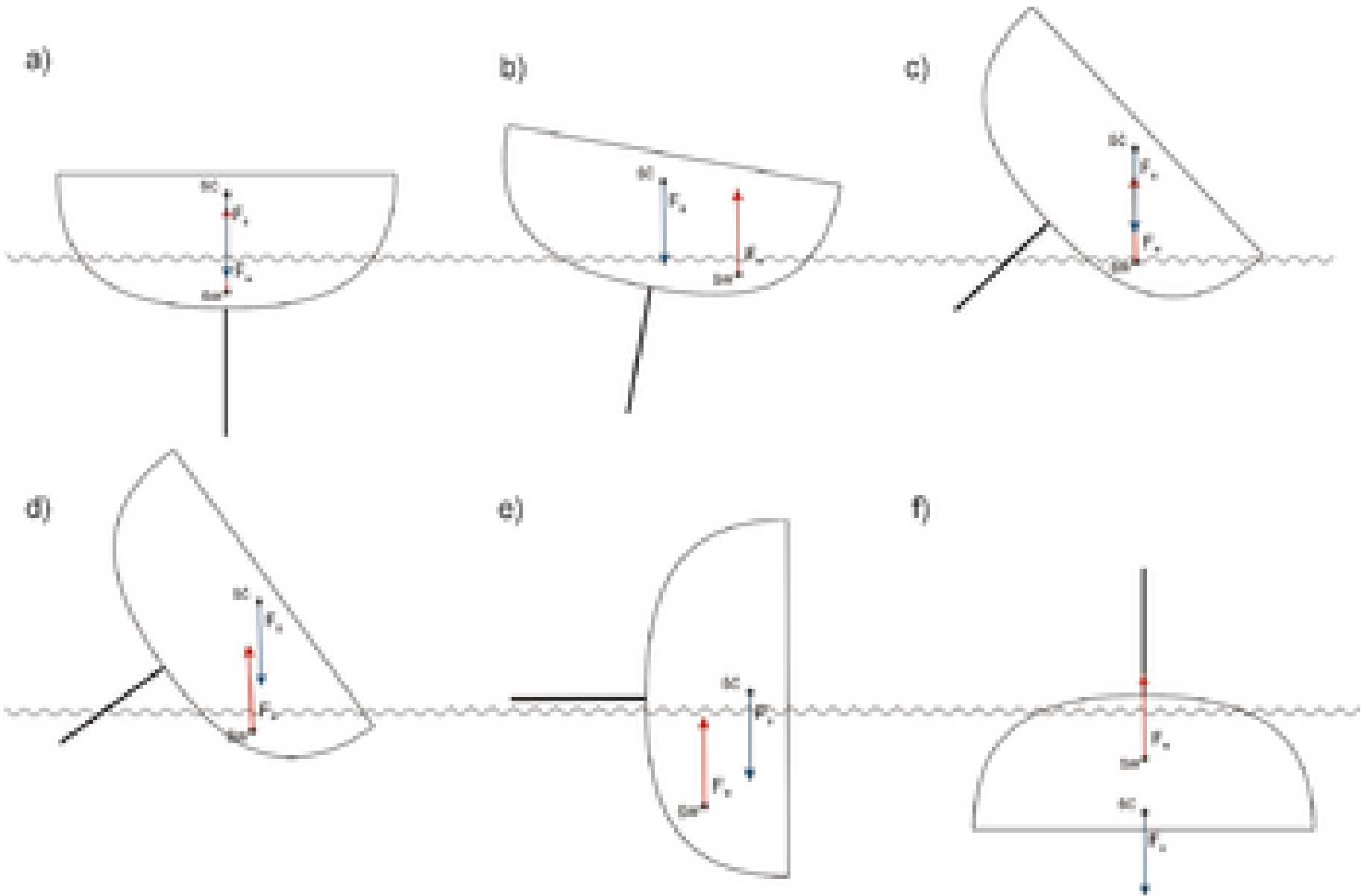

- 1) sprawdzenie **stanu załogi**
- 2) założenie przez załogę **pasów ratunkowych**
- 3) udzielenie **pomocy poszkodowanym**
- 4) **zabezpieczenie jachtu** przed wywróceniem masztem w stronę dna (zrobieniem tzw. grzybka) – przywiązanie pasa lub koła ratunkowego do topu masztu
- 5) **zabezpieczenie osprzętu i wyposażenia ruchomego jachtu** przed zaginięciem
- 6) **zabezpieczenie innych rzeczy**
- 7) **przystąpienie do stawiania jachtu** (jeśli istnieje taka możliwość)
- 8) **wezwanie pomocy** wszelkimi dostępnymi środkami (w czasie oczekiwania na nadejście pomocy, można przygotować jacht do holowania)
- 9) **podporządkowanie się poleceniom prowadzącego akcję ratunkową** i nie wpadanie w panikę

WYWROTKA JACHTU MIECZOWEGO

- **nie wolno odpływać od kadłuba**
- wolno odpłynąć od kadłuba tylko w przypadku gdy:
 - nie możemy liczyć na szybkie nadejście pomocy, a dłuższe przebywanie w wodzie grozi śmiercią
 - jacht dryfuje w kierunku przeszkody lub innego niebezpieczeństwa
 - stwierdzimy z całą pewnością, że łódź tonie
- jeżeli nadejście pomocy jest kwestią dłuższego czasu, należy:
 - ubrać się we wszystkie dostępne rzeczy (także mokre)
 - zbić się w gromadę i zająć pozycję embrionalną
 - nie tracić energii na zbędne czynności
 - nie spożywać alkoholu

STAWIANIE JACHTU MIECZOWEGO

- 1) doprowadzenie jachtu do pozycji, w której leży na wodzie burzą, a maszt jest przy powierzchni wody
 - 2) zrzuć żagle
 - 3) ustawienie jachtu dziobem do wiatru w przypadku silnego wiatru; gdy wiatr nie jest zbyt silny można ustawić jacht masztem w kierunku wiatru tak, aby w ostatecznej fazie wiejący wiatr ułatwił stawianie jachtu
 - 4) stojąc na mieczu i ciągnąc za fał, lub inną linę przymocowaną do masztu stawiamy jacht
- przy stawianiu jachtu należy pamiętać, aby nie przewrócić go na drugą stronę
 - uszczelnić skrzynkę mieczową oraz otwory, którymi woda może dostawać się do środka jachtu na zasadzie naczyń
 - wylać wodę z kokpitu

MOB MAN OVERBOARD

- 1) osoba, która jako pierwsza zauważy wypadnięcie człowieka za burtę krzyczy **CZŁOWIEK ZA BURTA**
- 2) kapitan ogłasza **ALARM: CZŁOWIEK ZA BURTA**
- 3) podajemy osobie w wodzie **ŚRODKI RATUNKOWE** po jej nawietrznej
- 4) wykonujemy manewr **CZŁOWIEK ZA BURTA**
- 5) podejmujemy **CZŁOWIEKA NA POKŁAD**
- 6) **UDZIELAMY CZŁOWIEKOWI PIERWSZEJ POMOCY**

MOB

Człowiek za burzą

Środki ratunkowe

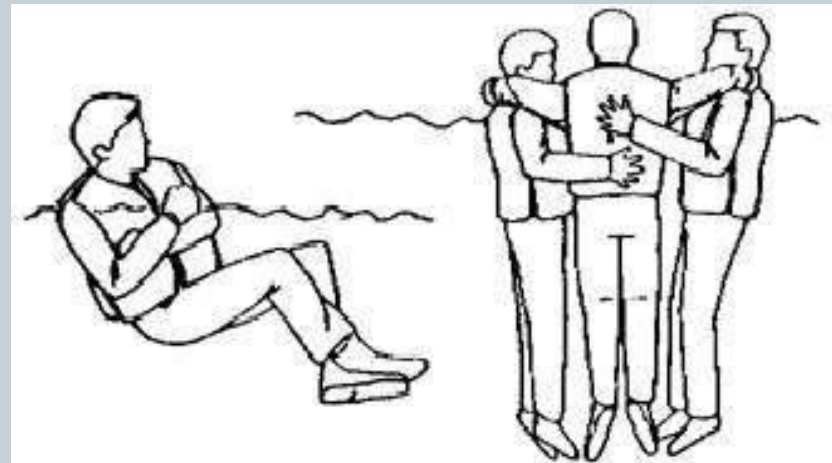

Obserwator na człowieka

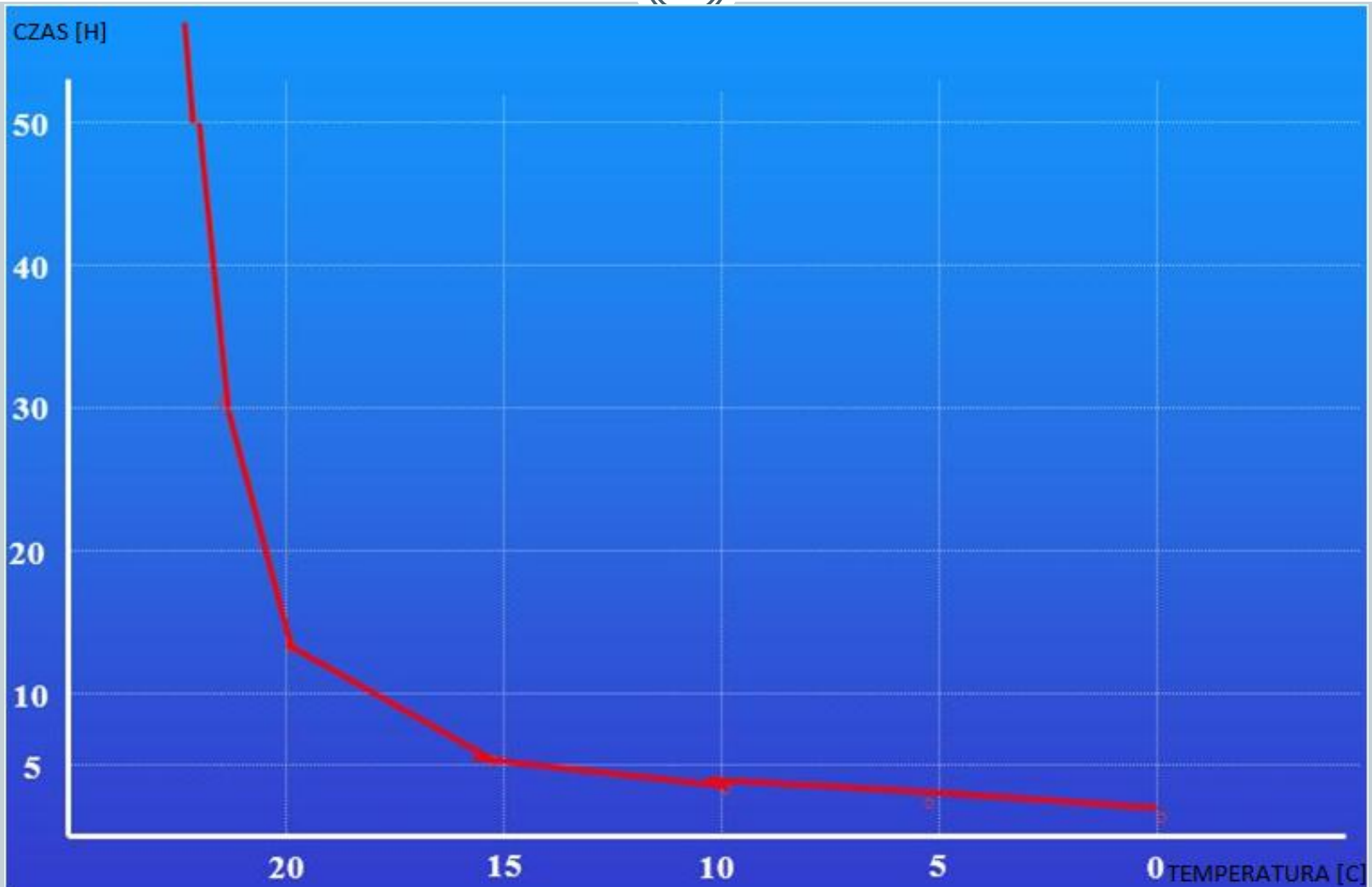
GDY SAMI ZNAJDZIEMY SIĘ ZA BURTĄ

- **wzywamy pomoc**
- staramy się opanować i **nie panikować**
- **nie wykonujemy zbędnych ruchów**
- koło ratunkowe zakładamy na siebie tak, aby **głowa i ramiona były na powierzchni wody**
- jeśli zostanie rzucona nam lina, wiążemy wokół siebie **węzeł ratowniczy**
- w przypadku konieczności pływnięcia do brzegu, kierujemy się **z wiatrem/z prądem** (nie forsujemy się)

WYKRES ZALEŻNOŚCI CZASU W WODZIE OD TEMPERATURY

RATOWANIE TONAĄCYCH

- do tonącego skaczymy **jedynie w przypadku, gdy jest to konieczne**, mając na względzie przede wszystkim własne bezpieczeństwo
- **zawsze powinniśmy wyskoczyć na ratunek dziecku**
- dopływamy do tonącego z tzw. pamelką tak, aby **uniknąć walki z nim**
- **holujemy tonącego do burty**
- wciągamy tonącego **na pokład**, udzielamy mu **pierwszej pomocy**

UDZIELANIE POMOCY JEDNOSTCE WYWRÓCONEJ

W pierwszej kolejności ratujemy ludzi!

- pomocy udzielamy najpierw **najbardziej poszkodowanym lub wyczerpanym** w porozumieniu z prowadzącym jednostkę wywróconą lub według własnej oceny sytuacji
- w czasie akcji ratowniczej lub przy udzielaniu pomocy należy mieć na uwadze jej skuteczność, a przede wszystkim **bezpieczeństwo własnego jachtu i załogi**
- **po udzieleniu pomocy ludziom**, jeżeli istnieje taka możliwość, **przystępujemy do ratowania sprzętu** (próba postawienia, holowanie)

ŚRÓDLĄDOWE SYGNAŁY WZYWANIA POMOCY

- zataczanie kręgów flagą lub innym widocznym przedmiotem
- zataczanie kręgów światłem
- umieszczenie w widocznym miejscu flagi i kuli pod nią lub nad nią
- strzelanie rakiet jednogwiezdnych o barwie czerwonej
- strzelanie rakiet spadochronowych czerwonych lub zapalenie pochodni ręcznej o czerwonym płomieniu
- nadanie sygnału świetlnego SOS [... | ...]
- powtarzanego podnoszenia i opuszczania obu ramion wyprostowanych w bok
- zapalenie płomienia na statku
- powtarzane ciągłych długich dźwięków
- powtarzane serie uderzeń w dzwon

Zabronione jest używanie jakiegokolwiek z powyższych sygnałów w celu innym niż wzywanie pomocy!

UTOPIENIE A UTONIĘCIE

Utopienie

- następuje w na skutek szoku termicznego, strachu, paniki, utraty przytomności
- prowadzi do zaniku akcji serca

Utonięcie

- następuje na skutek wyczerpania fizycznego
- faza 1. (po ok 10 sek.) - sinica, skutek dużej ilości dwutlenku węgla
- faza 2. (po ok 30 sek.) - utrata łączności ze światem zewnętrznym
- faza 3. zatrzymanie akcji serca – śmierć kliniczna; po kilku minutach przechodzi w śmierć biologiczną (nieodwracalne zmiany w mózgu)

PIERWSZA POMOC

- stłuczenia – pęknięcia drobnych naczyń krwionośnych
- zwichnięcia i skręcenia – uszkodzenia stawów
- wstrząśnienie mózgu
- zatrucia pokarmowe
- urazy kręgosłupa
- urazy brzucha
- zranienia
- omdlenie
- złamania
- krwotoki

RKO

RESUSCYTACJA KRAŻENIOWO-ODDECHOWA

5 wdechów
30 uciśnieć
2 wdechy

PRZECIEK

- jak najprędzej udajemy się do brzegu
- rozkładamy balast i dostosowujemy prędkość tak, aby miejsce przecieku znalazło się jak najwyżej
- stosujemy płachtę awaryjną, kliny awaryjne
- wybieramy wodę

POŻAR

Najczęstsze przyczyny pożarów na jachtach:

- niedbalstwo
- palenie tytoniu
- nieumiejętne obchodzenie się z instalacją gazową, paliwową, brak odpowiedniej wentylacji
- nieumiejętne obchodzenie się z lampką gazową

Środki przeciwpożarowe na jachcie:

- gaśnica
 - pianowa (substancje stałe, płyny łatwopalne)
 - śniegowa (urządzenia elektryczne)
 - proszkowa (urządzenia elektryczne, dokumenty)
- koc gaśniczy
- rękawice żaroodporne
- toporek
- wiadro z linką

- w czasie działania gaśnic trzymać ją tylko za uchwyty
- nie wolno używać tych gaśnic do gaszenia ludzi
- gaśnica prawidłowo pracuje tylko w pozycji pionowej

POŻAR

Postępowanie w przypadku pożaru

- ogłoszenie alarmu
- natychmiastowe gaszenie
- wywołanie załogi na pokład
- jeżeli pożar się rozszerza zrzucamy żagle
- ewakuacja pirotechniki, gazu, paliwa, akumulatora
- przyjęcie odpowiedniego kursu względem wiatru w zależności od miejsca pożaru
 - pożar na dziobie – kurs pełny
 - pożar na śródkręciu – kurs półwiatr
 - pożar na rufie – kurs ostry

DZIĘKUJĘ ZA
UWAGĘ

ALEKSANDRA.KLUCZYNSKA@GMAIL.COM